

OPONENTSKÝ POSUDEK

Bc. Kateřina Malá,

Česká zemská péče o mládež na Moravě v Brně v první polovině 20. století.
Diplomová práce. Fakulta filozofická, Univerzita Pardubice, 2013, 110 stran.

Kateřina Malá se ve své diplomové práci věnovala sociální péči o děti a mladistvé na Moravě v první polovině 20. století. Při sledování této problematiky přitom vycházela z činnosti spolku Česká zemská péče o mládež v Brně. Předmětem jejího zájmu byly osiřelé, opuštěné a postižené děti a mládež. Volbu tématu hodnotím kladně; považuji ji za přínosnou, neboť se jedná o zajímavý příspěvek k dosud nepříliš zpracované problematice historického bádání.

Práce má 107 stran a je doplněna obrazovou přílohou (3 strany).

Předkládaná diplomová práce je založena na kvalitní heuristice, při které autorka shromáždila značné množství archivních pramenů a pramenů tištěných – čerpala z dobových odborných publikací, časopisů, legislativních norem a encyklopedií. Během práce prošla opravdu rozsáhlý korpus pramenů, jehož značná část zůstávala dosud stranou pozornosti badatelů. Dále využívala i sekundární literaturu, kterou stejně jako prameny uvedla v seznamu v závěru své práce.

Autorka kromě úvodu a závěru vytvořila celkem pět kapitol členěných dále na podkapitoly, v nichž se věnuje jednotlivým dílčím tématům. Struktura, kterou takto definovala, vytváří logický rámec pro jednotlivé otázky, které ve své práci postihuje. V úvodu shrnula dosavadní stav bádání (škoda jen, že zmínila pouze publikace zabývající se dějinami dětství a patologickým dětstvím obecně a opomněla zmínit případnou (ne)existenci odborných pojednání o sociální péči o děti na Moravě, resp. v Brně), dále autorka představila strukturu práce, metody a stručně definovala prameny a literaturu, které využila.

Poté následuje kapitola (2.) nazvaná „Sociální péče o děti a mládež v první polovině 20. století“. Jedná se o kvalitně zpracované pojednání. Zařazení této kapitoly a i způsob, jakým je zpracována, dobře přibližují širší kontext problematiky, jíž se autorka věnuje. Totéž platí i pro třetí kapitolu, v níž autorka rovněž uvádí čtenáře do sledované problematiky, tentokrát ovšem úžeji vymezené. Kapitola je nazvána „Vznik a okolnosti vzniku České zemské komise pro ochranu dětí a péči o mládež v Markrabství moravském“. V jednotlivých podkapitolách autorka pojednává o systému fungování, financování a dopadu činnosti Č. z. komise.

Čtvrtá kapitola je věnována jednotlivým aspektům činnosti Č. z. komise a její spolupráci s dalšími organizacemi zaměřenými na opuštěné nebo různými způsoby znevýhodněné děti a mládež. Byť by bylo možné volit i jiné členění než dle jednotlivých spolků, s nimiž Č. z. komise spolupracovala (např. tematické), autorce se přesto podařilo vytvořit takovou strukturu podkapitol, která ji umožnila představit rozsah činnosti Č. z. komise velmi rozsáhle.

Zbývající dvě kapitoly považuji za nejzdařilejší v celé práci – pátá kapitola je zaměřena na opuštěné a osiřelé děti a v šesté se autorka rozhodla zaměřit na další specifickou skupinu znevýhodněné a ohrožené mládeže, a to na děti s různými typy fyzického či psychického postižení. Představila jednotlivé způsoby péče o opuštěné a osiřelé děti – a to jak institucionální tak „soukromé“, neopomněla se věnovat ani doзору nad oběma způsoby zaopatření. Podobně podrobně se věnovala problematice fyzicky a psychicky postižených dětí a mládeže, kde se zaměřila i na preventivní

činnost a dále popsala péči dětí podle jednotlivých typů postižení (včetně možností jejich rozvoje a zapojení do společnosti získáním určité samostatnosti prostřednictvím získání kvalifikace). Určité negativum spatřuji v tom, že zatímco v části věnované opuštěným a osiřelým dětem autorka popsala cesty, jakými se děti dostávají do různých „záchytných sítí“ zajišťujících péči o ně, tak v případě postižených dětí se to nedozvídáme. Obě kapitoly jsou však kvalitně zpracovány a vytvořeny na základě rozsáhlého studia pramenů, v nichž se autorka evidentně velice dobře orientuje.

Práci přes drobné některé výhrady **doporučuji k obhajobě** a navrhuji známku **výborně**.

Pardubice 13. 8. 2013

Mgr. J. Stráníková, PhD.